

rundt omkring i Spisekamrene som ganske flydende. Olie i Smørkrukkerne, og selv hvor Varmen ikke er saa stærk, at den rent ud smelter Margarinen, er Margarinen dog ikke anvendelig i Sommertiden til den saakaldte Lommemad, den, som Tusinder af Mennesker maa tage med sig paa deres Arbejdssted, især hvis denne Mad kan blive udsat for en højere Varmegrad. Derfor er der under de nuværende Forhold Masser af Mennesker, Masser af Familier, som tvinges til i Sommertiden delvis at opgive Margarinen og gaa over til Smørret, og herpaa kan Farven ikke raade Bod.

Da Margarinefabrikanterne nylig holdt deres Forenings Jubilæum, fremhævede de overfor Offentligheden, at Margarinefabrikkernes Antal ved Overgangen fra den dyriske til den vegetabiliske Margarine var steget meget stærkt; fra 14 Fabrikker i 1910 var man i Løbet af 12 Aar naaet til 70 Fabrikker, altsaa til en 5-Dobling af Fabrikkernes Antal. Det havde kunnet ske, udtalte Margarinefabrikanterne, fordi de Fabrikationsanlæg, der er nødvendige til Fremstilling af vegetabilisk Margarine, er af et saa beskedent Omfang, og de nye Fabrikker har næsten alle indrettet sig paa rent lokal Produktion. Det, at disse Fabrikkers Antal er steget saa stærkt, giver sikkert Forklaring paa, at den danske Margarines Standard ikke er højere end, at man ikke kan bruge den til Smørrebrød, naar Varmen kommer; til Produktion af en mere holdbar Vare maa der sikkert en højere, mere veludviklet Teknik. Det er ikke blot det lave Smeltepunkt, den nuværende Margarine har, som man kan indvende noget imod; det er ogsaa det, at dette Næringsmiddel saa fuldstændig mangler A-Vitamin-stoffer, som jo findes saa meget i Smørret og netop er Smørrets Force. Mangelen af disse Vitaminer, som jo endnu ingen har set, og som man maaske kunde kalde Levnedsmidlernes Aand, paavirker Organismen overmaade stærkt. Mangelen paa A-Vitamin-stoffer fremkalder en bestemt Øjensygdom, og denne Øjensygdom har efter Øjenspecialisten Professor Tschernings Udtalelser tidligere været ganske ukendt her i Landet; men netop efter at Plantemargarinen har afløst den dyriske Margarine, siden 1912, har Sygdommen vist sig hyppigere og hyppigere. Kun i de to Aar under Krigen, da Befolkningen ingen Margarine kunde faa, men vi var smørrationerede, sank Tallet paa Tilfældene af denne Sygdom stærkt, og der regnes med, at endogaa 20 Mennesker aarlig bliver blinde af denne nyopdukkede Sygdom. Jeg tør ikke

paastaa, at dette alene skyldes Plantemargarinen, men den Læge, der har undersøgt den omtalte Sygdom og skrevet sin Doktordisputats derom, lægger saa stærk Vægt paa Plantemargarinens Mangel paa A-Vitaminer, at han endog saa foreslaar, at det ved Lov skulde paabydes, at der gives Plantemargarinen en Tilsætning af Levertran for at hindre Sygdommens stærke Udbredelse. Men naturligvis hænger Sygdommens Opstaaen i det hele sammen med den Omdannelse, der er foregaaet af vort Landbrug til eksporterende Mejeribrug, og netop ved denne Overgang bliver Ophøret af Forbruget af Smør og det begyndende Margarineforbrug et meget vigtigt Led. Jeg havde sidste Efteraar i Agram Lejlighed til at tale med en kroatisk landbrugskyndig. Han havde nøje studeret det danske Landbrugssystem og var meget begejstret over det, men i de Kredse, hvor han virkede for dets Indførelse, advarede han stadig imod Faren ved det, nemlig at Befolkningen i før høj Grad blev henvist til Surrogater, og han hævdede bestemt, at dette System overhovedet ikke burde indføres, hvor Landbefolkningen endnu ikke havde naaet et højere Kulturtrin.

Der er utvivlsomt for Tiden en meget stærk og i øvrigt meget let forklarlig Udvikling i Margarineindustrien ude i Verden. Det er navnlig Holland, der er den førende Kraft; og blandt det Materiale, der er blevet tilstillet Margarineudvalget, findes netop ogsaa den højst interessante Kendsgerning statistisk oplyst, at den hollandske Margarineproduktion indfører stigende Mængder af det fineste danske Smør netop for at anvende det til Produktion af Margarine. Det kan heller ikke undgaa Opmærksomheden, at den hollandske Margarine agiterer stærkt her i Landet, og at den vinder — man kan sige desværre — mere og mere Husmødrenes Yndest. Vi er da altsaa kommet til det bagvendte Forhold, at det danske Smør eksporteres til Holland til Anvendelse i Margarineproduktionen og saa sendes tilbage hertil i Form af Margarine til Konkurrence mod vor egen Margarine, medens den højtærede Landbrugsminister vil forbyde de danske Margarinefabrikanter at anvende Smør i Fabrikationen. Ved dette Forbud vil den højtærede Landbrugsminister naturligvis for Fremtiden udelukke fremmed og bedre Margarine, men han giver derved ogsaa den hjemlige Margarinefabrikation Frihed til at fortsætte med at levere Befolkningen en Vare, der ikke kan bruges om Sommeren. Det er udelukket, at sely Ophevelsen af Farveforbudet vil kunne give